

LPB - Low Back Pain Bolesti v kříži

Martin Repko, Richard Chaloupka

Bolesti v kříži

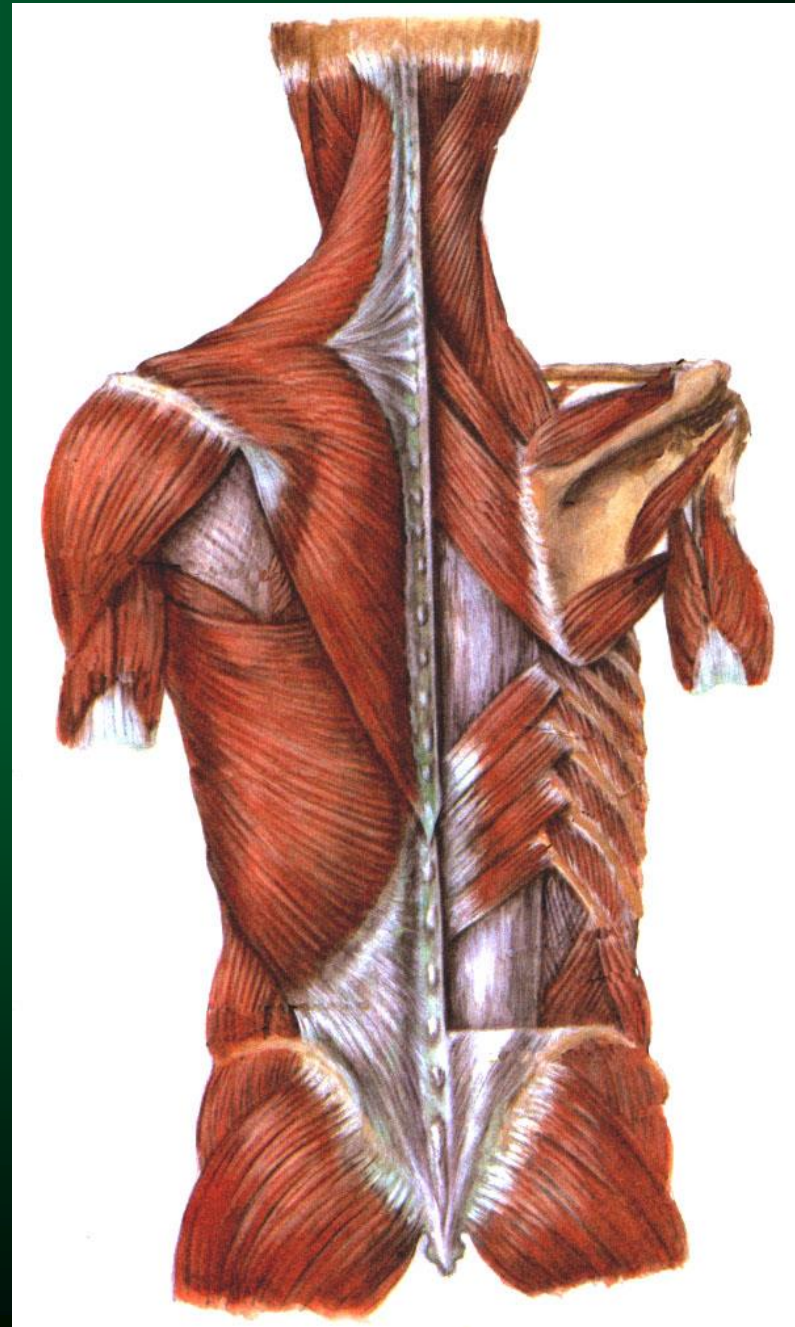
Definice:

Jedná se o únavu, dyskomfort nebo bolest v dolní části zad s nebo bez vyzařování do 1 nebo obou dkk.

- ◆ **Akutní** 24 hod - 3 měs.
- ◆ **Chronické** déle jak 3 měs.
- ◆ **Recidivující**

Anatomie

Bolesti v kříží - patogeneze

1. primárně funkční

→ **sekundárně strukturální**

2. primárně strukturální

Bolesti v kříži - patogeneze

- ◆ **vertebrogenní**
- ◆ **diskogenní**
- ◆ **neurogenní**
- ◆ **vasogenní**
- ◆ **myogenní**
- ◆ **viscerogenní**
- ◆ **psychogenní**

Bolesti v kříží - patogeneze

- ◆ degenerace
- ◆ záněty
- ◆ nádory
- ◆ úrazy
- ◆ vrozené vady
- ◆ metabolická onem.

Bolesti v kříží - záněty

- ◆ ***specifické***

  - tbc spondylitis

- ◆ ***nespecifické***

  - spondylogenní osteomyelitis

- ◆ ***revmatické***

  - M.Bechtěrev, revmatoidní artritida

Tbc spondylitis

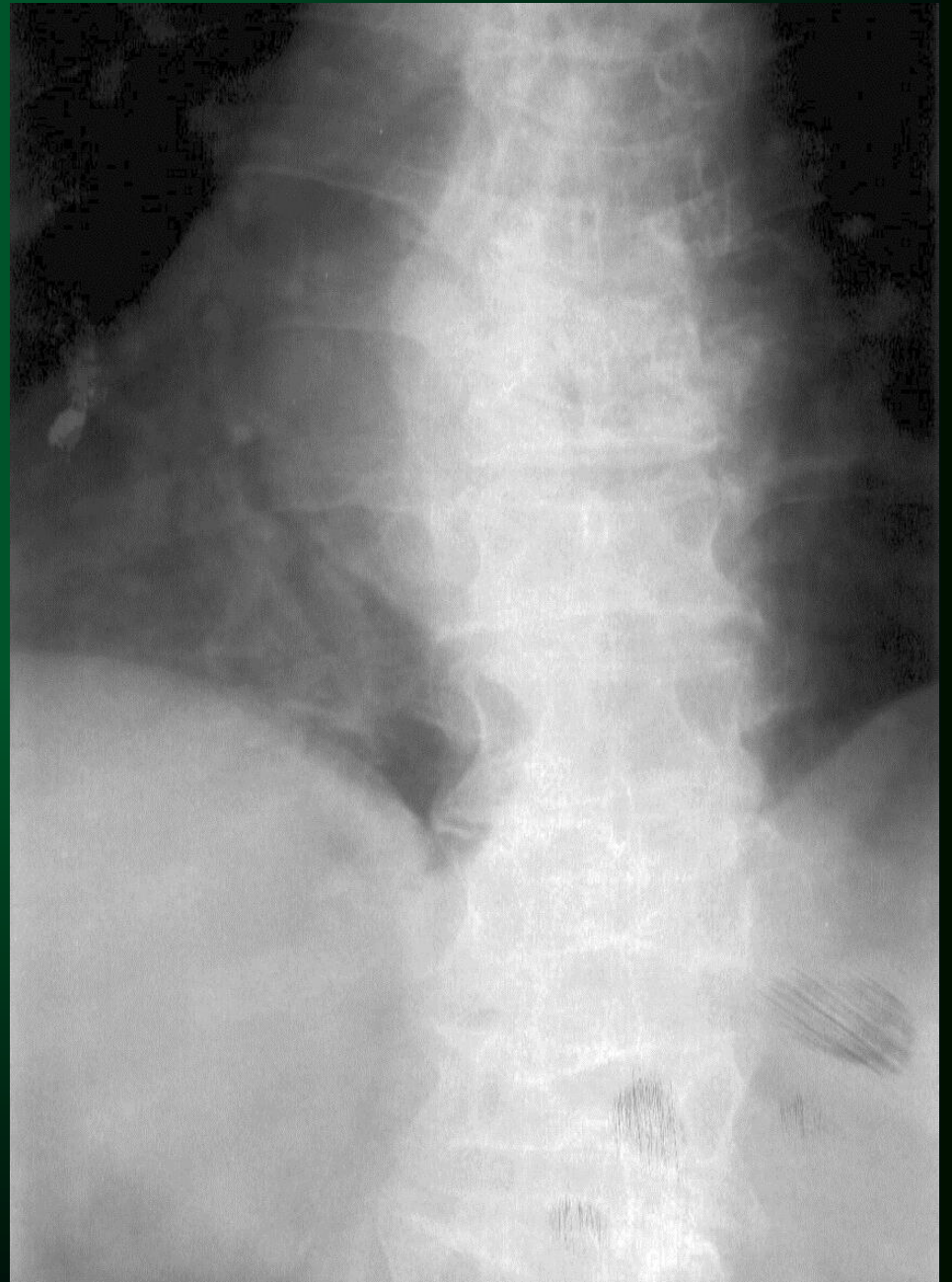
- ◆ **Spondylitis ant.**
  - profunda
  - superficialis
- ◆ **Spondylitis posterior**

Rtg stádia tbc spondylitis

- ◆ **iniciální**
poróza a zúžení iv prostorů
- ◆ **floridní**
destrukce a sekvestrace obratlů
- ◆ **reparativní**
sklerotizace a vymizení iv prostorů
- ◆ **definitivní**
synostóza

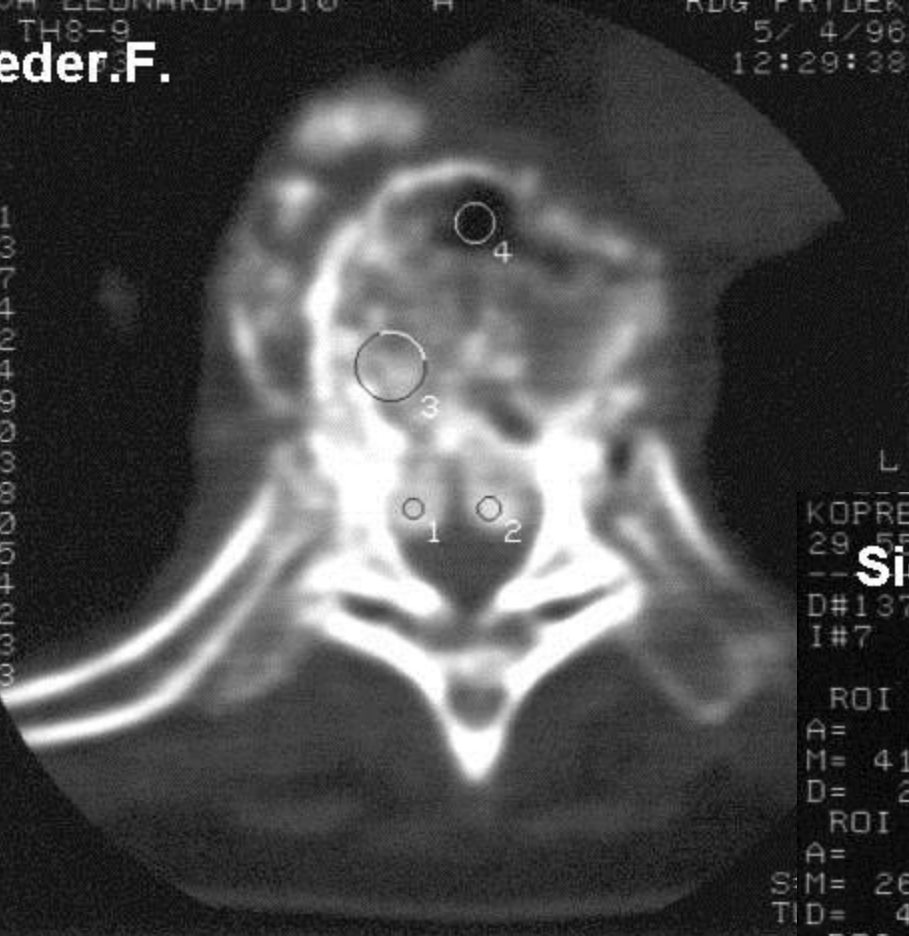
SIEDERERDA LEONARDA DTC RDG FRIDEX
KOPRESE TH8-9 5/ 4/96
29 55 10 / 493 12:29:38

Sieder.F.

D#13761
I#8

ROI - 1
A= 3
M= 435.7
D= 17.4
ROI - 2
A= 4
M= 467.9
D= 26.0
ROI - 3
A= 38
M= 338.0
D= 79.5
ROI - 4
A= 12
M=-245.3
D= 76.3

X= 4
Y= 26
R= 2

Level
280
Width
1000

KOPRESE TH8-9 RDG FRIDEX
29 55 10 / 493 5/ 4/96
Sieder.F. 12:29:23

D#13761
I#7

ROI - 1
A= 4
M= 412.0
D= 28.3
ROI - 2
A= 23
S: M= 265.8
T: D= 46.1
ROI - 3
A= 4
M= 372.2
D= 18.5

X= 8
Y= -3
R= 1

Level
300
Width
1000

S#4
TL-4
+348

SIEDEROVA F. -M.
2955104930
F/67
466303.0

VITKOVICE HOSPITAL
OSTEOPOROZA
0.5T

Sieder.F.

- No. = 1
= 7.2
- No. = 2
= 3.9
- No. = 3
= 3.7
- No. = 4
= 6.1

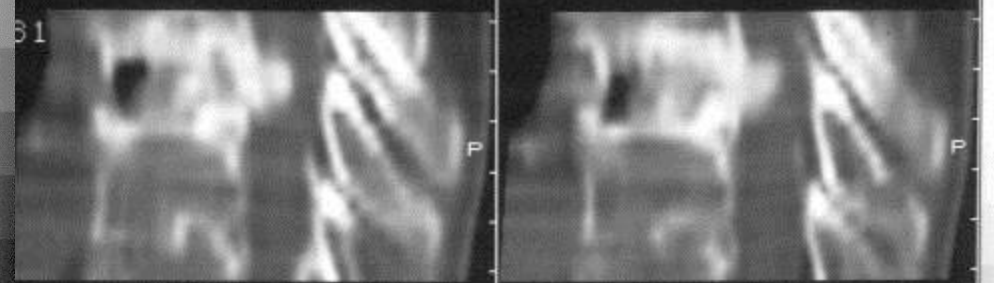
Width
3634
Level
1725

FFFT

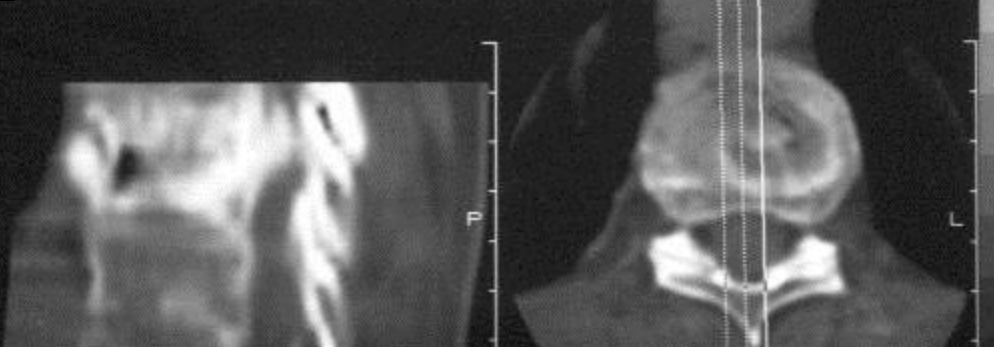
C.S. = 1.2mm

ROVA LEONARDA DT0
SE TH8-9
Sieder.F.
2023
MDG FRYDEK

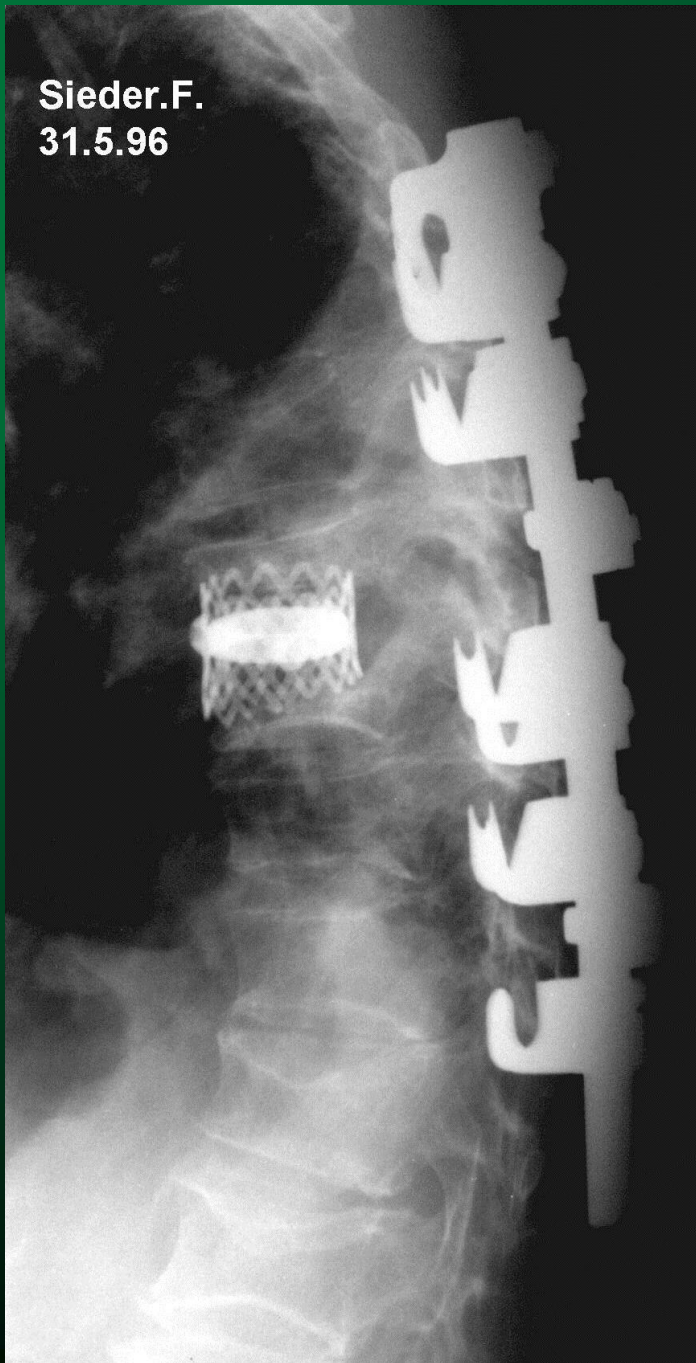
H

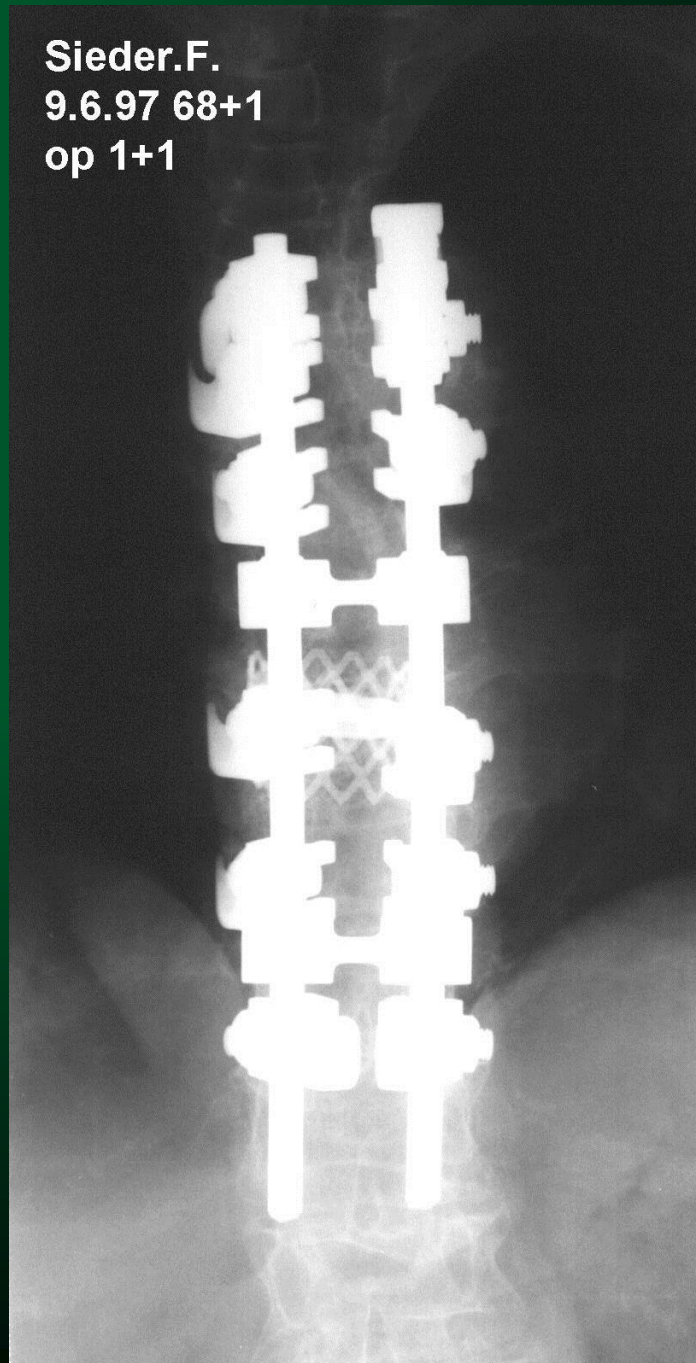
Level
300
Width

SH17
TI:4

Sieder.F.
31.5.96

Sieder.F.
9.6.97 68+1
op 1+1

Komplikace tbc spondylitis

- ◆ absces
- ◆ kyfóza
- ◆ paraplegie

Terapie tbc spondylitis

- antituberkulotika (9-12 měs.)
- vnější fixace (korzet, ortéza)
- operační léčba

Diff.dg. tbc spondylitidy

- ◆ Spondylogenní osteomyelitida
- ◆ tyfové a paratyfové spondylitidy
- ◆ Bangova spondylitida
- ◆ M.Bechtěrev
- ◆ systémová kostní onemocnění
- ◆ spondylitis brucelosa
- ◆ M. Paget
- ◆ poúrazové deformace obr. těl
- ◆ nádory a metastázy
- ◆ páteřní gumba

Diferenciální diagnostika

Tbc spondylitis

- ◆ pomalý průběh
- ◆ v klidu mírné bolesti
- ◆ výrazná osteoporóza
- ◆ výrazná destrukce
(zborcení obratlů)
- ◆ velký paraverteb. absces
- ◆ žádná osteoplastická reakce

Osteomyelitis

- ◆ těžký, rychlý průběh
- ◆ klidové bolesti
- ◆ jen okrajová poróza
- ◆ nepatrná destrukce
(malé zborcení)
- ◆ žádný/minim. absces
- ◆ velká osteoplastická reakce

Osteomyelitida páteře

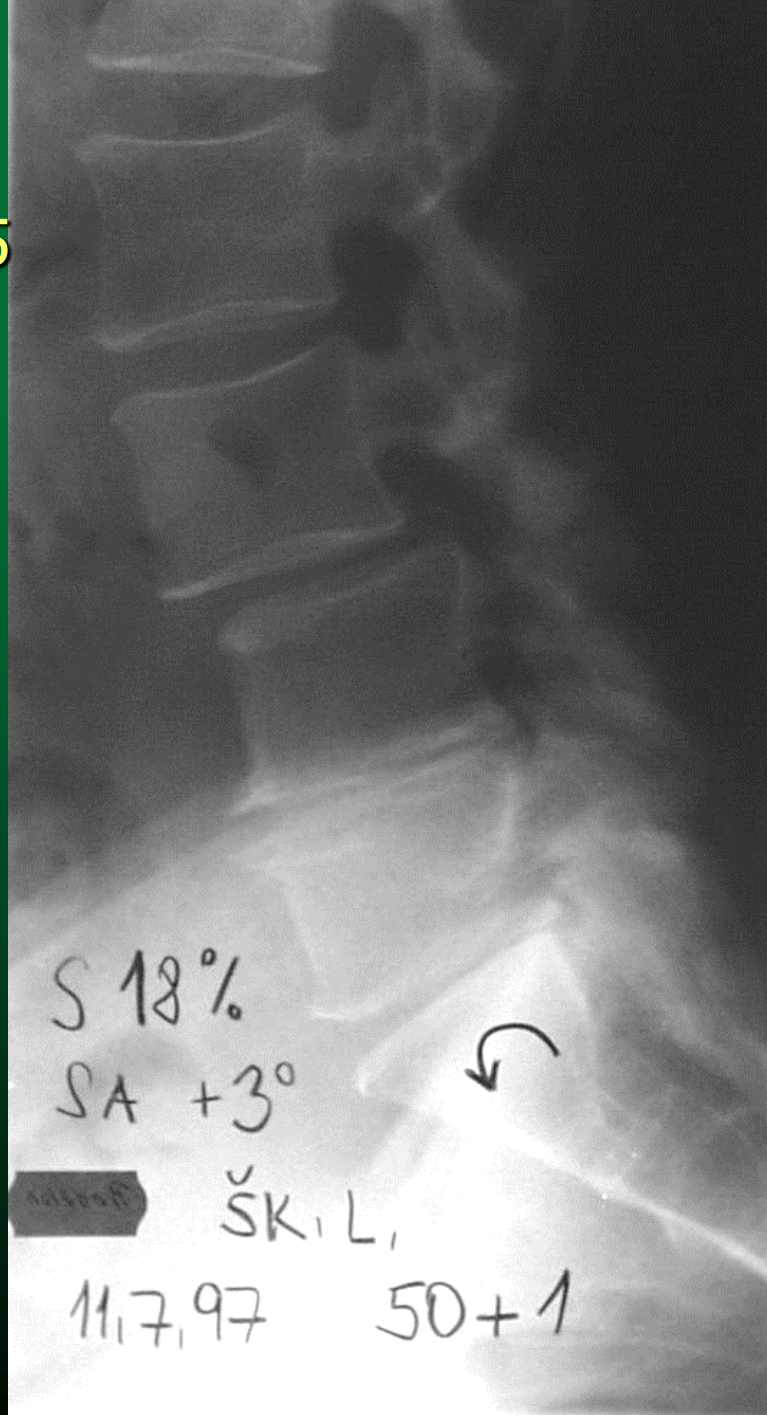
Klinické příznaky:

- ◆ prudký začátek
- ◆ vysoké horečky a třesavka
- ◆ neurologické příznaky

Vyšetření:

- ◆ laboratorní (KO, FW, CRP)
- ◆ kultivace + citlivost
- ◆ rtg, scinti, CT, MRI

osteomyelitis L4/5

Terapie spondylogenní osteomyelitidy

- ◆ **atb - dvoj a více kombinace (zpočátku i.v.)
(dlouhodobě- 3 měsíce)**
- ◆ **klidový režim**
- ◆ **vnější fixace (ortéza, korzet)**
- ◆ **biopsie: -craig needle disc. aspiration
-otevřená, event.pod CT**
- ◆ **operační sanace**

Mb. Bechtěrev

Nádory páteře

◆ *primární*

- **spinální:**
  - extradurální
  - intradurální
- **vertebrální:**
  - benigní (osteoid osteom, hemangiom)
  - maligní (myelom)

◆ *metastatické*

- **osteoblastické** (ca prostaty)
- **osteolytické** (plíce, prs, Grawitz, štítnice)

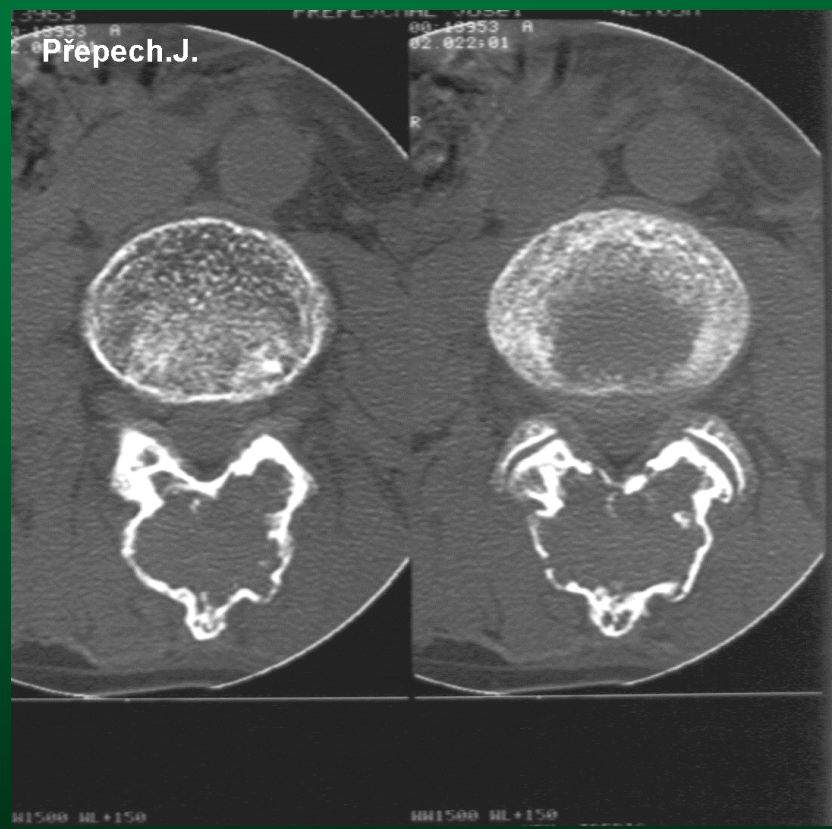
Nádory páteře -vyšetřovací metody

◆ zobrazovací

- rtg
- CT, MRI
- scintigrafie
- (KPMG)

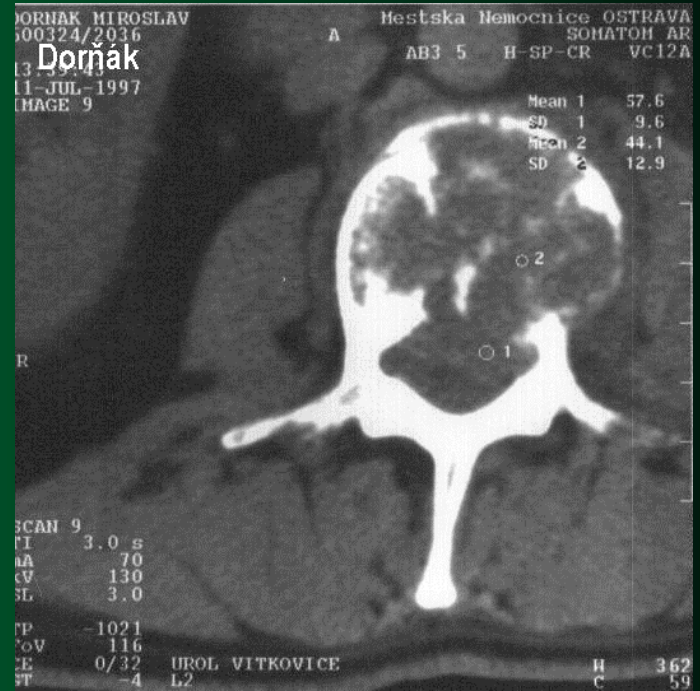
◆ laboratorní

- FW, CRP, KO
- PSA, Bence-Jones, ALP

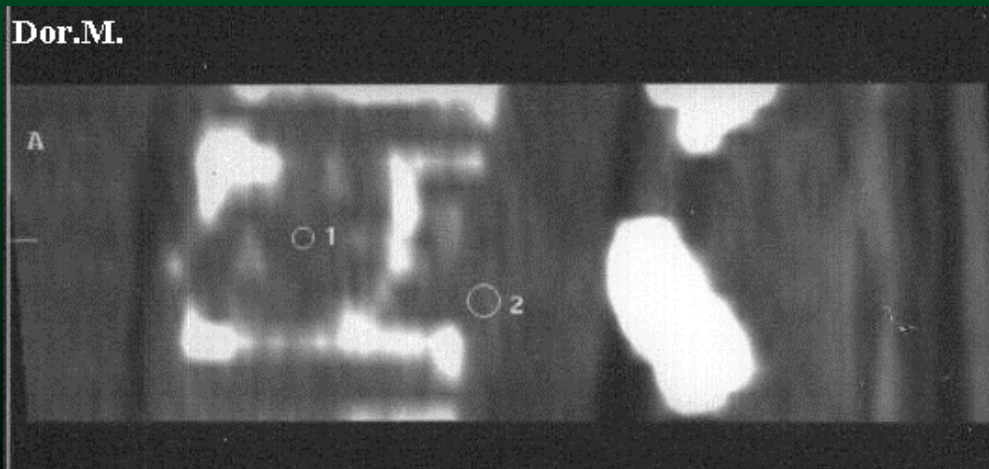

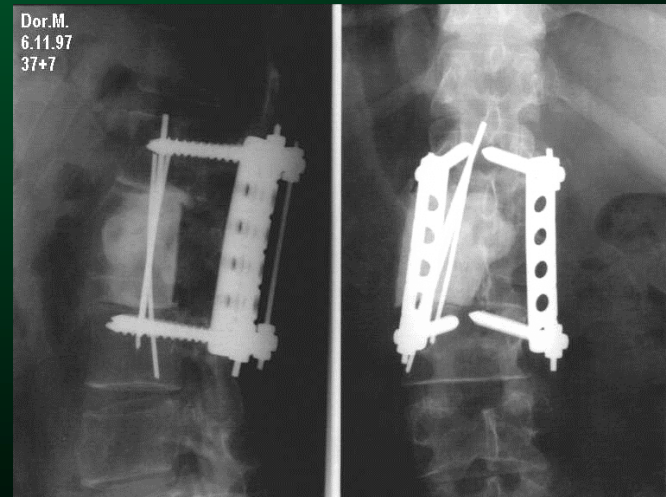
Dor.M.
28.7.97
37+3

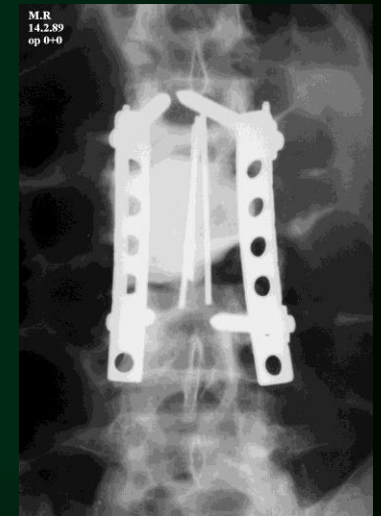
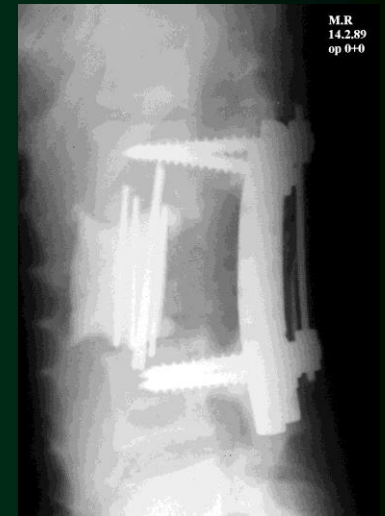

Dor.M.

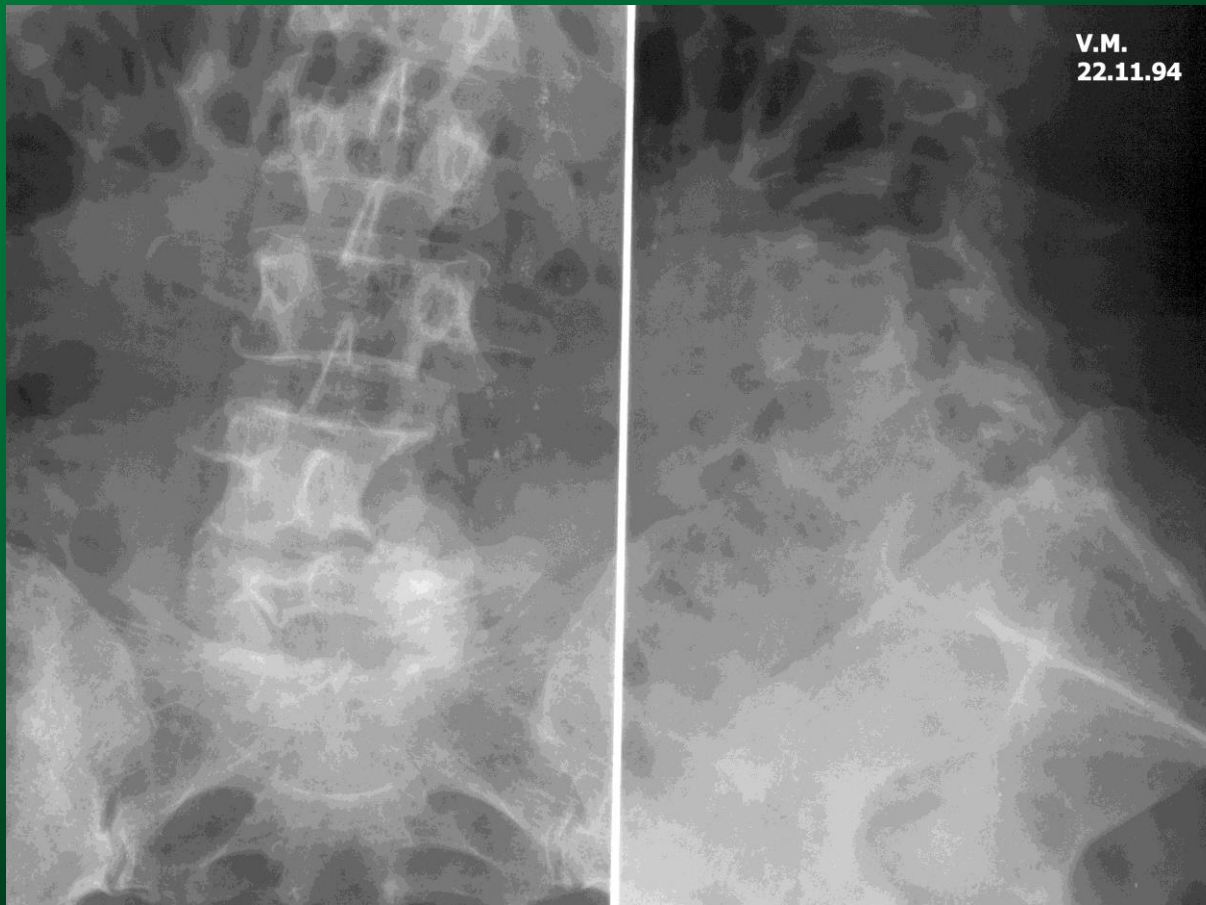

Dor.M.
6.11.97
37+7

meta teratoma testis

meta ca cervicis uteri

Terapie nádorů páteře

◆ Paliativní

- operační dekomprese
- chemo a radioterapie

◆ Kauzální

- op. odstranění a stabilizace
- u meta sanace zákl. ložiska

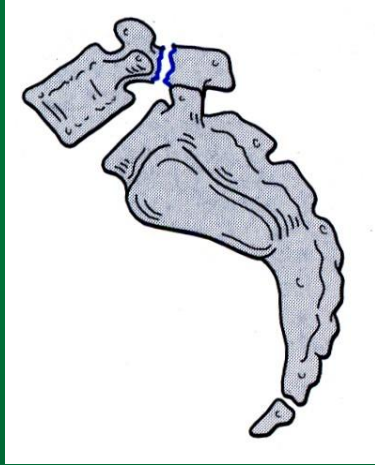
Vrozené vady LS páteře

- ◆ **lumbalizace S1**
- ◆ **sakralizace L5**
- ◆ **Bertolottiho syndrom
(jednostranné postižení)**

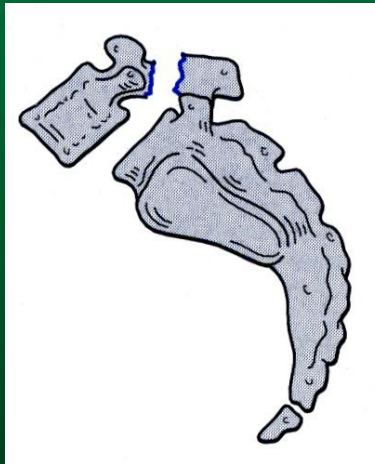
Spondylolistéza

- ◆ **spondylolýza**
= přerušení oblouku v pars interartikularis
- ◆ **spondylolistéza**
= oboustranná spondylolýza s posunem obratlového těla
- ◆ **spondyloptoza**
= skluz větší jak 100%
- ◆ **pseudoolisteza**
= dislokace celého obratle bez přerušení istmu

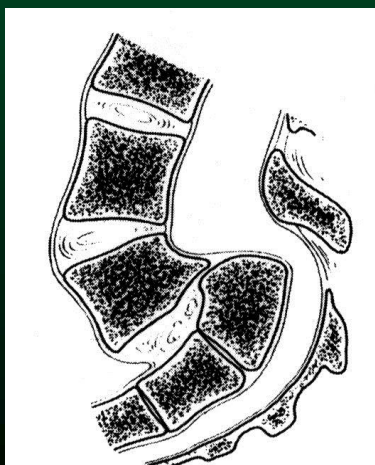
spondylolysis

= přerušení pars interarticularis

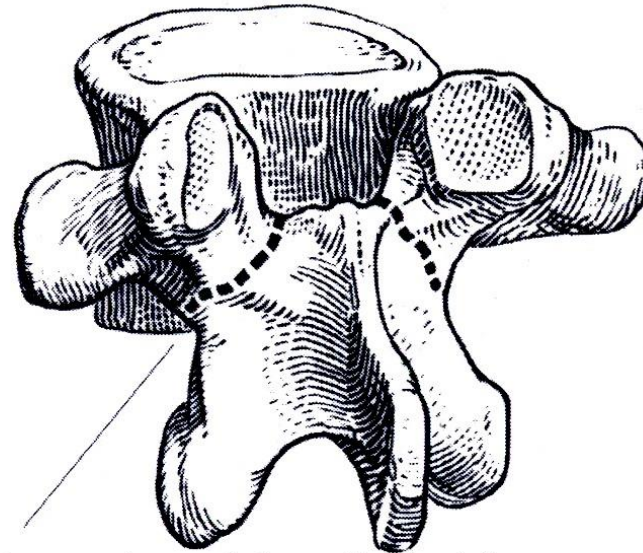
spondylolisthesis

= patologický skluz obratlového těla

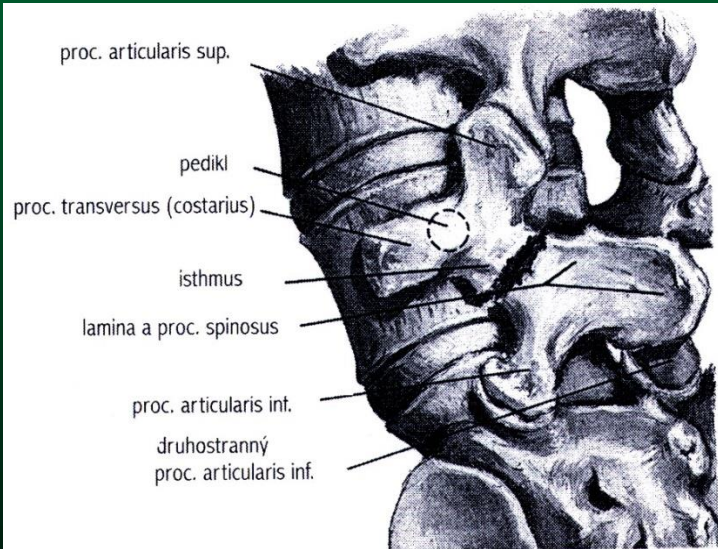

spondyloptosis

= posun obratlového těla o celou
šíři
obratlového těla

Isthmus (pars interarticularis)

Klasifikace spondylolistéz

1. dle etiologie (Wiltse+Newman+MacNab)

- dysplastická
- istmická
- degenerativní
- traumatická
- patologická

2. dle rtg měření (Meyerding)

- I.st. Slip do 25%
- II.st. Slip 25 - 50%
- III.st. Slip 50 - 75%
- IV.st. Slip 75 - 100%

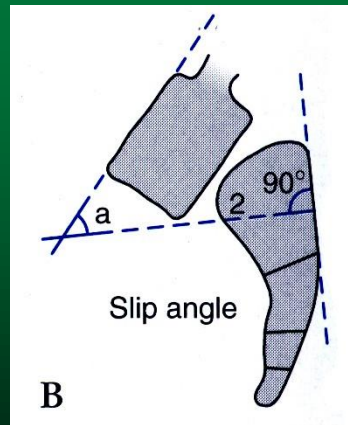
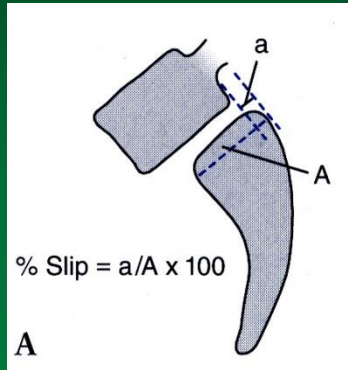
Rtg vyšetření

◆ Slip - procentuální míra skluzu

stupně dle Meyerdinga:

1. 0-25%
2. 25-50%
3. 50-75%
4. 75-100%
5. nad 100% = spondyloptóza

◆ Slip angle - úhel skluzu

B.D.
4.6.97 34+6

S-29%

SA-8°

Vyšetření spondylolistéz

- ◆ klinické + neurologické
- ◆ zobrazovací
  - 1.rtg (AP, boční, šikmé, funkční)
  - 2.scintigrafie
  - 3.SPECT
  - 4.CT (nativní, reverzní, kontrast)
  - 5.MRI
  - 6.(KPMG)

Konzervativní léčba

Indikace: - malé obtíže
- malý skluz
- bez neurologického postižení

- ◆ krátký klidový režim
- ◆ ortéza
- ◆ rehabilitační péče (fyzikální terapie, LTV, MT)
- ◆ ovlivnění svalových dysbalancí
- ◆ NSAID

Indikace operační terapie spondylolistéz

1. těžké skluzy
2. progredující skluzy
3. výrazné bolestivé potíže
4. neurologické příznaky

Úrazy bederní páteře

- ◆ nejčastěji TL přechod
- ◆ LS přechod spíše degenerace

Osteoporóza

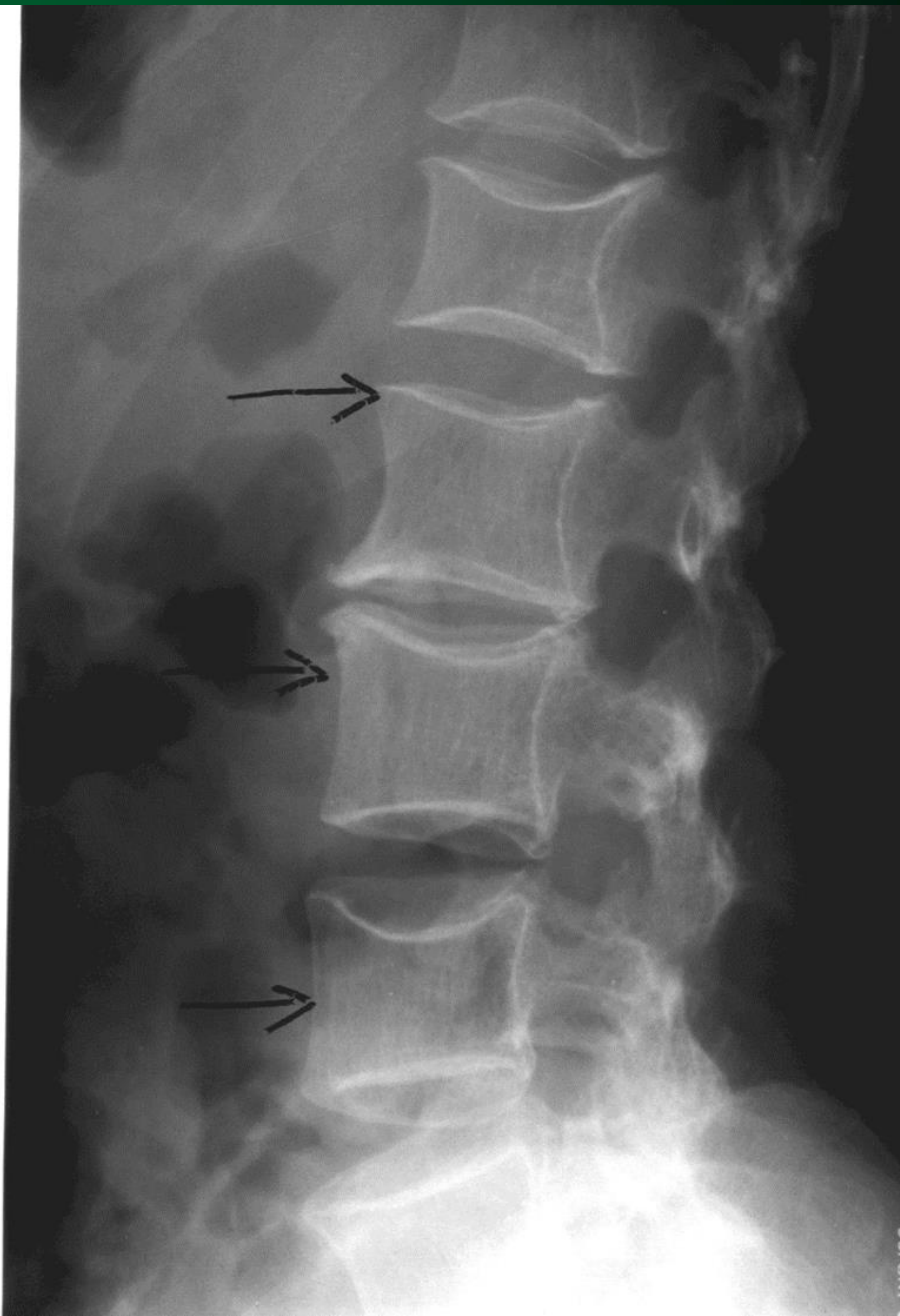
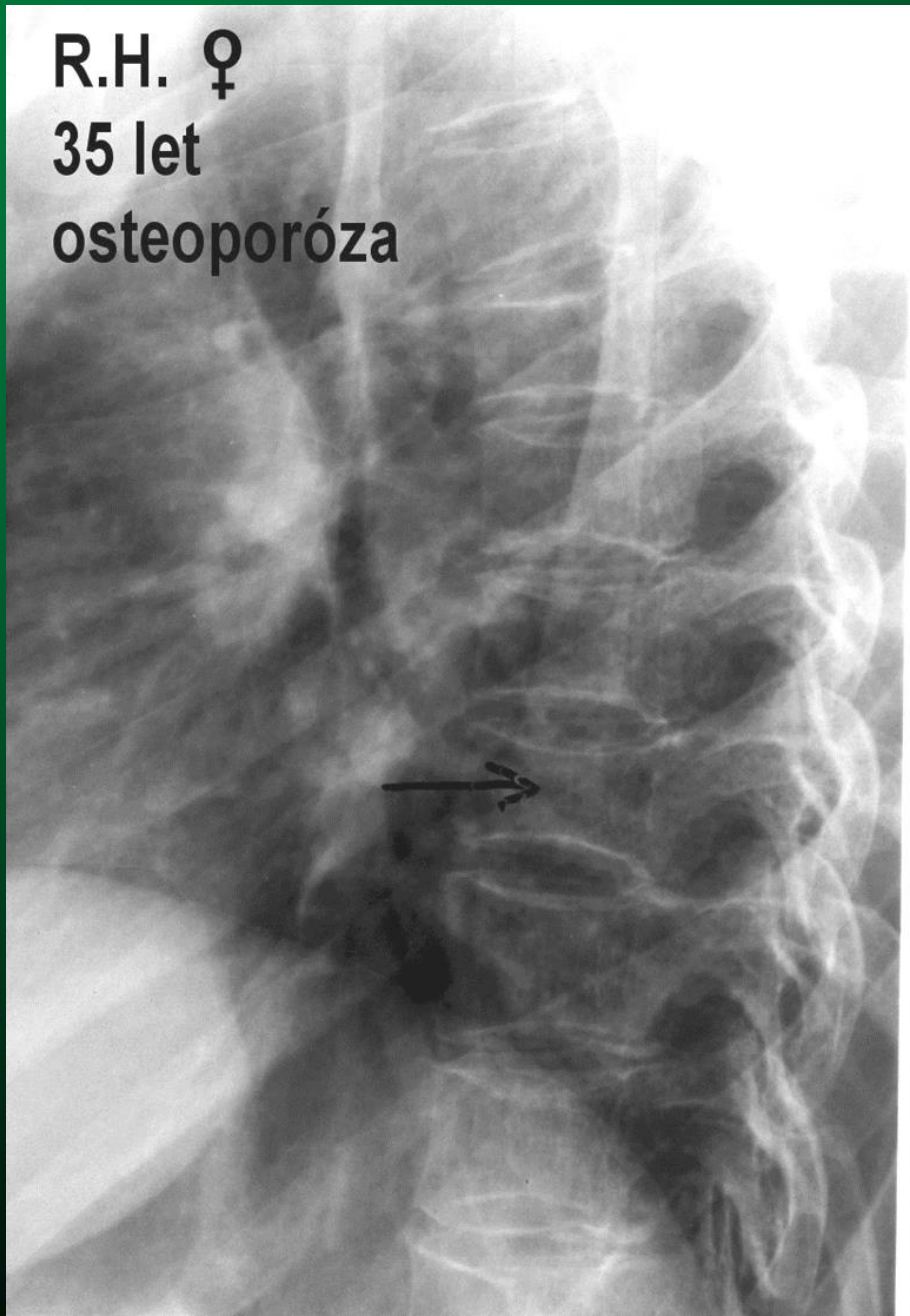
- ◆ **typ I - postmenopauzální**
- ◆ **typ II - stařecká**

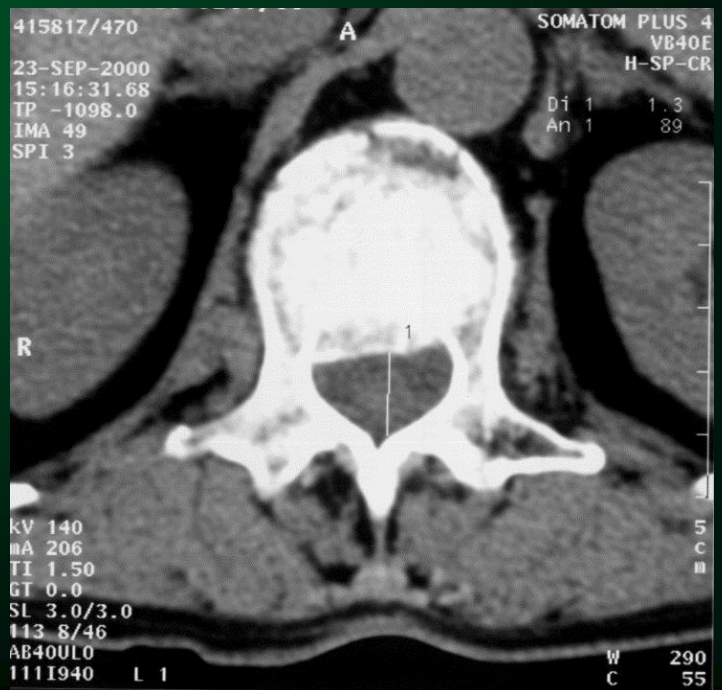
Nejčastější příčiny:

- dlouhodobá imobilizace**
- diety + alkoholismus**
- léky (glukokortikoidy)**
- endokrinní poruchy**

R.H. ♀
35 let
osteoporóza

Fr. L1 burst (typ A) v.s.
osteoporosis

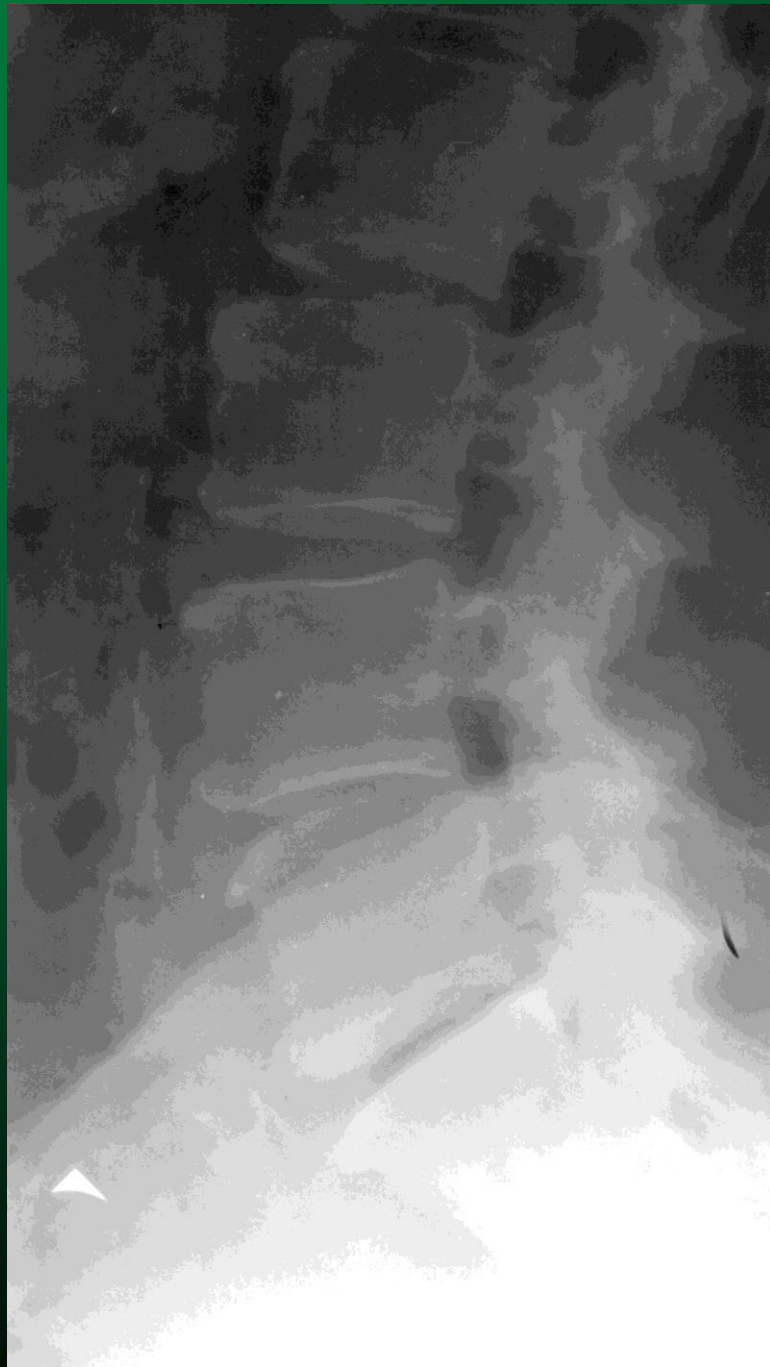
Degenerativní onemocnění páteře

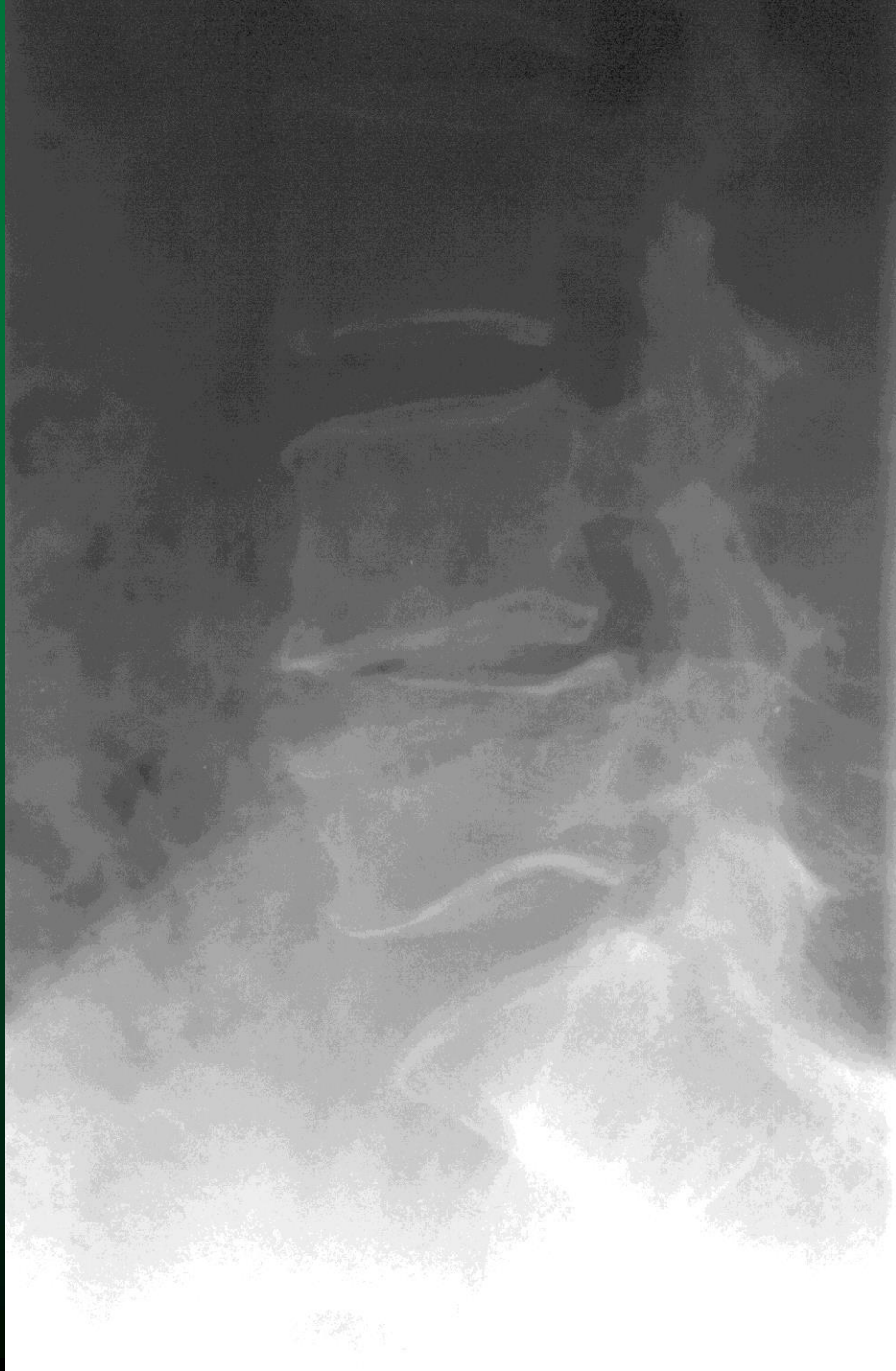
- ◆ **Akutní lumbago**
  - výhřez ploténky
  - blokáda i.v. kloubu
- ◆ **Chronické lumbalgie**
  - paravertebrální spasmy
  - dráždění proprioreceptorů
- ◆ **Lumboischialgie**
  - útlak kořenů n. ischiadicus

Degenerativní onemocnění páteře

- ◆ **chondroza disku**
- ◆ **= osteochondroza**
- ◆ **spondyloza**
- ◆ **spondylartroza**
- ◆ **hernie disku**
- ◆ **instabilita páteře**

Degenerativní onemocnění páteře -klinické projevy hernie disku

- ◆ **monoradikulární syndrom:**
  - akutní iritačně zánikový
  - chronický
  - recidivující
- ◆ **cauda equina syndrom – sfinkterové poruchy**

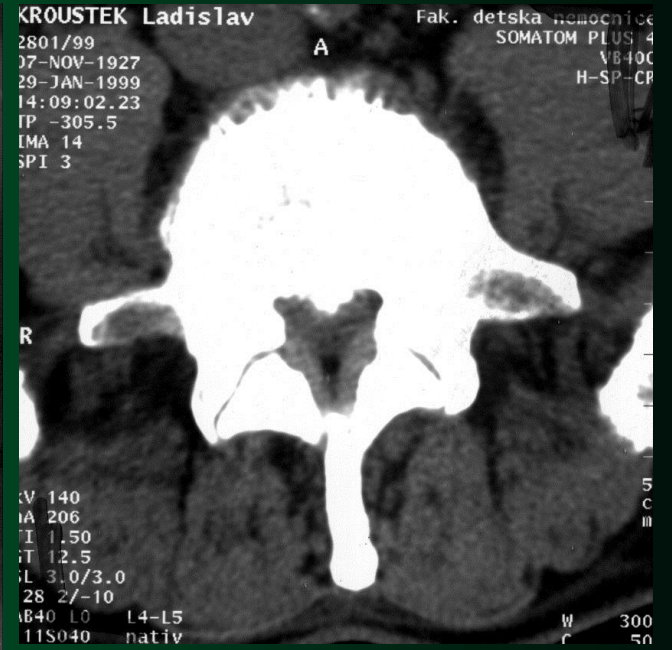

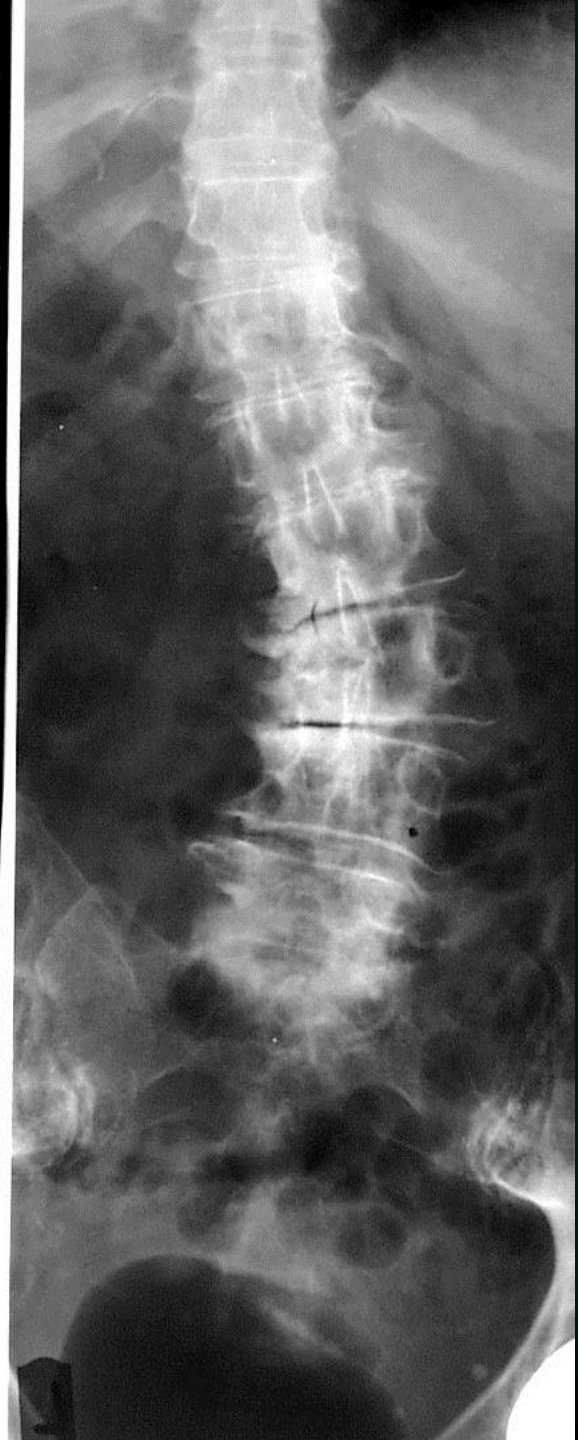
Spinální stenóza =syndrom úzkého páteřního kanálu

- ◆ **primární (kongenitální)**
- ◆ **sekundární**

- **laterální (tísnění kořene)**
-CT+MR
- **centrální (tísnění kanálu)**
-CT+MR (KPMG)

Trej.A.
03.01.00

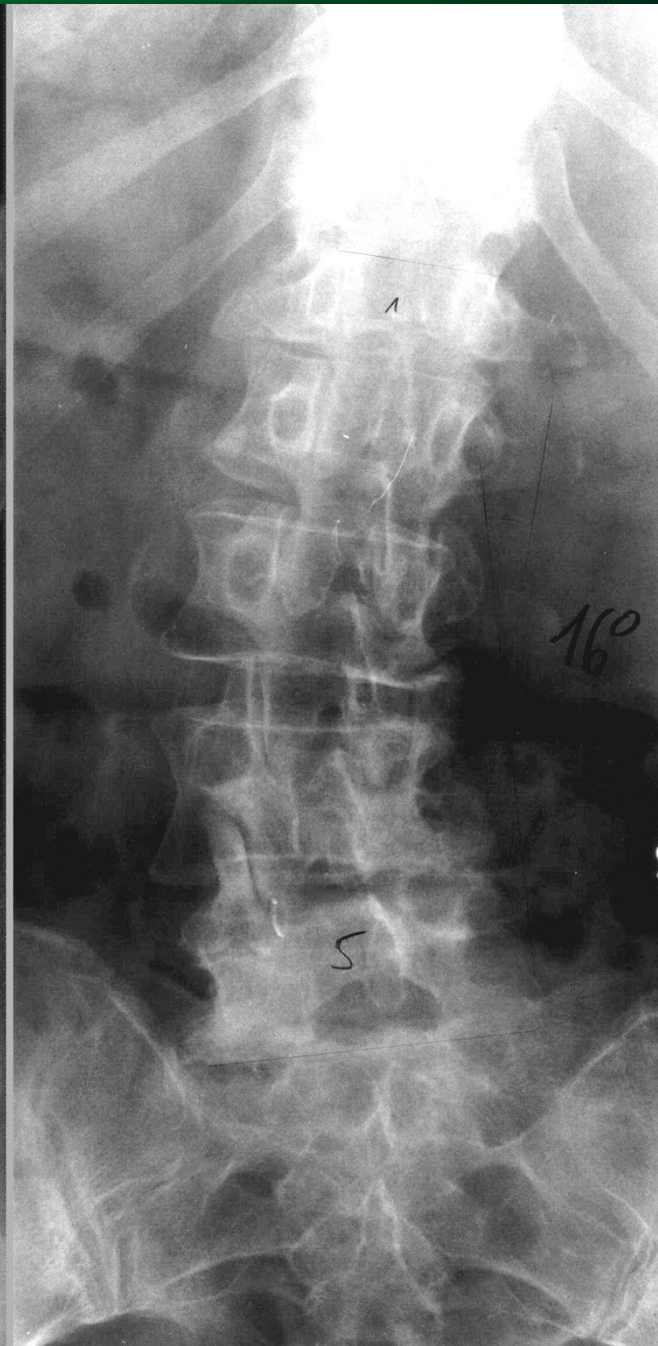

degenerativní skolióza

Fri.M.
13.09.99

S=23%

RL=3%

Facetový syndrom

subluxace artikulačních facet

Terapie:

- rehabilitace (fyzikální léčba, manipulace)
- obstřík (pod CT kontrolou)

Diagnostika degenerativních onemocnění páteře

- ◆ **anamnéza**
- ◆ **klinické vyšetření**
- ◆ **zobrazovací metody** (rtg, funkční snímky, CT, MRI, scintigrafie, diskografie)

Konzervativní terapeutické možnosti

- ◆ **krátkodobý klidový režim**
- ◆ **medikamentózní terapie**
  - celková   -perorální
  - infuzní terapie
  - lokální (obstříky)
- ◆ **rehabilitace**
- ◆ **manuální terapie**
- ◆ **školy zad**

Prevence bolestí v kříži

◆ *Primární*

- udržení kvalitního stavu zad
- zabránění vzniku funkčních změn

◆ *Sekundární*

- včasné odstranění funkčních změn
- zabránění vzniku strukturálních změn

◆ *Terciální*

- zabránění vzniku pokročilých degenerativních změn

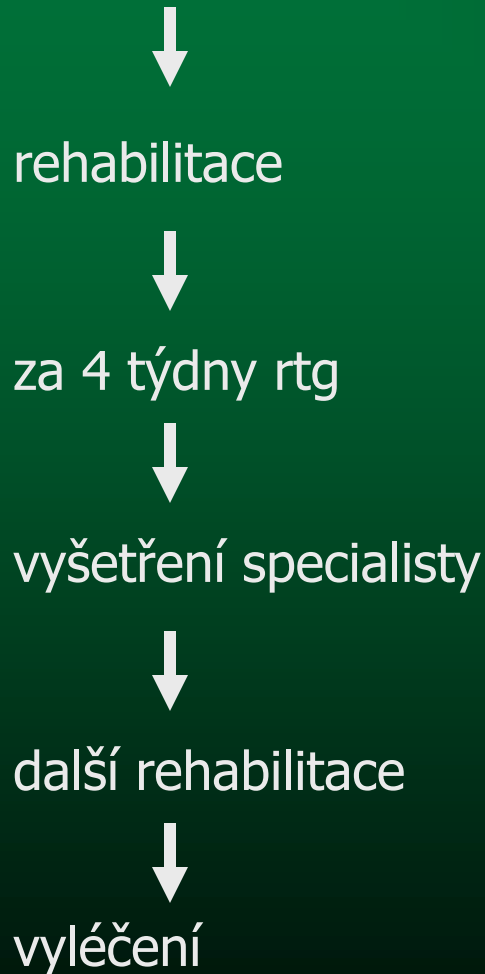
Rizikové faktory vzniku bolestí v kříži

- ◆ **vyšší věk**
- ◆ **špatný tělesný a psychický zdravotní stav**
- ◆ **psychický stres**
- ◆ **genetická dispozice**
- ◆ **obezita**
- ◆ **hypokineza**
- ◆ **abusus alkoholu a kouření**
- ◆ **sedavé zaměstnání**
- ◆ **těžká fyzická práce**

Algoritmus léčby bolestí v kříži

BOLESTI

statické, námahové

trvalé nebo neurol. nález

